

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dn. Conradi Clingii Theologi Et Ecclesiastae Celeberrimi
(dum vixit) apud Erphordiam Turingiæ, Catechismus
Catholicus, summam Christianæ institutionis III. libris
succinctim complectens**

Klinge, Konrad

Coloniae, 1570

VD16 K 1309

caput XLII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29452

gna, & congregabunt electos eius à quatuor ventis,
 a summis cœlorum vsque ad terminos eorum, & cō-
 gregabunt antè eum omnes gentes, & separabit eos
 sicut pastor segregat oues ab hœdis, & statuet oues
 quidem à dextris suis, hœdos autem à sinistris. tunc
 dicet sententiam, & his primum qui à dextris sibi e-
 runt, dicet: Venite benedicti patris mei, possidete pa-
 ratum vobis regnum ab exordio mundi: esuriui, & de-
 distis mihi manducare, &c. & his qui à sinistris eius
 erunt, dicet: Discedite à me maledicti in ignem æter-
 num, qui paratus est diabolo & angelis eius: Esuriui,
 & non dedistis mihi māducare, &c. & ibunt hi in sup-
 plicium æternum, & iusti in vitam æternam: hæc e-
 runt verba Christi. Hæc maximum nobis incutere
 debent terrorem, vt à peccatis cessemus: omnes qui-
 dem ore dicimus, credo Christum venturum, & iudi-
 caturum viuos & mortuos: corde autem perpauci
 perpendunt, & credunt iram futuram, cùm illa dies
 vocetur dies iræ, dies magna & amara valdè, &c. tan-
 tus est stupor carnalis securitatis. Igitur admonet
 nos Christus vt vigilemus Lucæ 12. inquit: Nolite ti-
 mere eos qui occidunt corpus &c. timete autem il-
 lum, qui, postquam occiderit, etiam potestatem ha-
 bet conijciendi in gehennam: certè dico vobis, hunc
 timete. Augustinus in Psal. 49. Si credimus iudici-
 um, benè viuamus fratres, tempus nunc misericor-
 diæ est, tunc erit tempus iudicij, & Hieron. inquit:
 Siue comedo siue bibo, semper sonant hæc verba at-
 que tuba archangeli in auribus meis: surgite mor-
 tui, venite ad iudicium. voluit ergo Deus hunc diem
 iudicij esse incertū, vt semper vigilemus, & nos præ-
 paremus ad iudicium Dei extremum: Nam iterum
 venturus est iudicare viuos & mortuos &c.

CREDO IN SPIRITUM
sanctum.

Y 5

CA.

1. *Quare tertia persona in diuinis dicatur Spiritus sanctus.*
2. *Quomodo Spiritus sanctus sanctificet homines.*
3. *Quid faciat in sanctificatis hominibus quos inhabitat.*

I. **P**R Imò credere debemus omnes, q̄ Spiritus sanctus Deus est verus, æqualis patri & filio in natura, gloria & maiestate: nam Deus replet omnia, & quoniã Spiritus S. replere dicitur omnia, ergo Deus est. Sic inquit Dauid Psal. 138. Quò ibo à Spiritu tuo &c? si ascendero in cœlũ &c. Et Christus iubet baptizari in nomine patris & filij & Spiritus sancti, Mat. vlt. credere igitur in Spiritum sanctũ, est credere ipsum verum esse Deum. Dicitur autem Spiritus sanctus ab officio, quia ipse omne quod sanctum est, & sanctum esse debet, sanctificat: ideò vocat eum Apostolus Rom. 1. Spiritum sanctificationis: homo enim ex viribus suis non potest esse sanctus: est enim omnis homo mendax, Deus autem verax est, Roma. 3. & 1 Corinthi. 2. Animalis homo non percipit ea quæ sunt Spiritus, id est, naturalis homo vel natura sine gratia Spiritus sancti, non percipit ea ex se & suis viribus non habet, sed oportet vt detur ei desuper et viribus igitur nostris atq; operibus nõ possumus attingere sanctitatem, sed sanctitas est donum Dei, quo Spiritus sanctus Deus ornauit credentem, sicuti pædagogus scientia ornat discipulum. Ideò sicut necessarius est Deus pater homini, quoad creationem: filius Dei, quo ad redemptionem: sic est nobis necessarius Spiritus sanctus ad nostram salutem obtinendam, quòd

quod illam nemo accipit sine adiutorio Spiritus sancti: ideo à nobis maximè sicut Deus colendus est. Nã tametsi pater nos creasset, filius redemisset & liberasset à peccato, morte & inferno: nos autè hoc ignoraremus, vel non crederemus: quid omnia hæc prodescent? Si ergo hæc debemus credere, quomodo sumus creati & redempti per Christũ, oportet vt doceamur utq; audiamus, vt detur ea gratia q̄ hoc credere possimus, vt sic fructũ redẽptionis Christi accipere valeamus. Natura nostra hæc nõ potest capere, quomodo creati simus atq; redẽpti: opus est igitur Spiritu S. qui donat fidem, & regenerat in Baptismo, & nos habiles facit & capaces beneficij Christi. Vt igitur sciamus quæ à Christo nobis donata & impetrata sunt, Spiritus sanctus docet intus & foris per Euangelium &c.

Secundò, modus quo nos sanctificat Spiritus sanctus, sic habetur: Primò prædicationẽ ordinat verbi Dei, quo denũciantur beneficia Christi. nã sic in die Pentecostes datus est Apostolis in linguis igneis, vbi primò dedit sapientiã & intellectum omnium scripturarum, deindè potentiam & virtutem animi, vt sine timore & tremore possent prædicare Euangliũ, & ita hoc facit: nã ipse subordinat prædicatores, nemo enim potest prædicare sine cooperatione Spiritus sancti: Nec auditores possunt credere & Deo fidei re sine cooperatione Spiritus sancti. Vndè Roma. 10. Quomodo credent sine prædicatore? quomodo prædicabunt, nisi mittantur? Ideò Spiritus S. primũ ordinat prædicationem: deindè, per prædicationem operatur fidem in cordibus auditorũ, vt homines consentiant & credant verbo Dei, & sic esse de Christo sentiant: Ita dicit Apostolus 1. Corinth. 12. Nemo potest dicere, Dominus Iesus, nisi per Spiritum S. id est, nisi ab illo illuminetur per fidem: post fidem ornat (richttet an) Baptismũ, quo homo facit pactũ cũ Deo, & Deus illi promittit se fore ei Deum, & illius

Actor. 2.

lius

lius velle misereri, & eum saluare: homo promittit obedientiam Deo. Marc. vlt. Qui crediderit & baptizatus fuerit, &c. Quartò, per fidem & baptismum fit noua generatio. Nam baptismus ideò dicitur lauerum regenerationis Spiritussancti, quia ibi datur Spiritussanctus, & generatur nouus homo, ad Titum 3. ibi quoque noua fit generatio & filiatio, efficitur sic filij Dei, Ioan. 1. Dedit eis potestatem filios Dei fieri, his qui credunt in nomine eius: & quoniam sic facti filij Dei sumus, datur nobis Spiritussanctus, qui inhabitat corda nostra, Rom. 5. Charitas Dei diffusa est in cordibus nostris per Spiritum sanctum, qui datus est nobis: Et vbi nunc est talis dilectio Dei, ibi est obseruantia præceptorum: nam dilectio est impletio legis, Rom. 3. Deindè ibi est militatio & pugna contra carnem & concupiscentiam, ne illis obtempereamus, Rom. 6. sed potiùs vincamus, & ad hoc cooperatur Spiritussanctus: & sic homo efficitur sanctus opere Spiritussancti.

3 Tertiò, postquam sanctificauit hominem Spiritus sanctus, & in illo habitat, multa alia habet officia in homine. nam in fide confortat. Rom. 8. Ipse Spiritus adiuuat infirmitatem nostram. Deindè asscurat cor, quòd nobis sint remissa peccata propter Christum. Roman. 8. Ipse Spiritus assistit Spiritui nostro, & testimonium illi reddit, quòd sumus filij Dei. Tertiò donat dilectionem Dei & proximi: nisi ille in corda nostra effuderit dilectionem, ex natura nò possumus habere. Ideò charitas siue dilectio numeratur ab Apostolo inter fructus Spiritus, Gal. 5. facit ergo hæc charitas, vt præcepta Dei seruemus: ideò vbi non adest Spiritus sanctus suo adiutorio, Dei præceptis nemo obedit, neque ea facit: & hinc est quòd affirmamus semper, nos facere posse nihil absq; gratia & adiutorio Spiritussancti. Ipse Spiritussanctus voluntarium facit cor & ornat dilectione, quòd Deus super omnia diligetur,

tur, & proximus propter Deum & beneficium Christi. Quartò, Spiritus sanctus donat sub cruce patientiam, & per hanc mortificat concupiscentiam carnis, ut destruat corpus peccati, ut ultra non seruiamus peccato, Rom. 6. & 8 si secundum carnem vixeritis, moriemini: si autem Spiritu opera carnis mortificaueritis, viuetis. Ideò Spiritus sanctus huiusmodi mortificationem operatur, & satagit ut homo perfectus fiat, & peccatum & concupiscentia carnis totaliter moriantur: & tunc erimus puri & sancti, & regnum Dei hæreditabimus. Et ideò sic nobis donatur Spiritus sanctus ut sanctificet, & carnem nostram mortificet vsq; ad mortem. Et sic dicit Apostolus 1. Cor. 6. Sanctificati & iustificati estis per Spiritum sanctum Dei nostri. Habet quoque multas alias operationes in nobis Spiritus sanctus, ideò rogat Dauid 1. Sal. 50. Spiritum sanctum tuum ne auferas à me: & nos petere debemus Deum patrem, ut donet nobis quoque Spiritum sanctum &c.

ECCLESIAM SANCTAM CATHOLICAM, sanctorum communionem.

CAPVT XXXIII.

ARGVMENTA.

1. *Quòd sola vna est Ecclesia, qua dicitur sancta & Catholica.*
2. *Quomodo in tali Ecclesia vna est communitio sanctorum.*
3. *Quòd extra illam Ecclesiam non est salus.*

Redimus vnam esse Ecclesiam: hoc autem nomen Ecclesia, nō dicitur domus Ecclesiæ, de ligno & lapidibus ædificata, sicut templum: sed est congregatio homi-

1.